

Művészet

Budapest

SZOCIÁLISTA UJSÁG

TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI HETILAP

Halottak napján

Halottak napján szerinte a világon kigyulnak az emlékezés gyertyáskái a sírdombokon. Elhalt kedveseinkre gondolunk, akik nem jönnek vissza többé. Nincsenek. Talán egy boldog hosszú élet, de lehet hogy tragédia fejeződött be, amikor kedvesünk lehunyta szeméit.

Halottak napján még jobban kereszttől törnek könnyeinken az élet gondoljai. Beletörődünk az élet megváltozhatatlannak hit körforgásába és futunk tovább a kenyér után. Az élet nyomorult, ekeseredett harc, amelyben az egyiknek el kell pusztulnia, mert ha nem győz, megöli a másik. Van kenyered? Van téli tűzrevalód? Van a gyermekednek cipője, ruháskája, amibe belebujtathatod? Hol vagy ismeretlen Dolgozó. Neked kellene irányítanod, hová jusson a talat, mert Te dolgoztál meg érte. A te verejtéked patakzott, a Te szeméid koptak el az éjszakai munkában. Félsz a szociális eszméktől. Ne télj, nem olyan nagy dolog egymás kezét megtalálni. Csak el kell indulnod, hogy megkíséreljed.

Gondolkodó, figyelő ember előtt nem lehet vitás, hogy ma már alig van olyan egyén, akár réteg, amelynek életviszonyai lényegesen különböznek a tömeget képező kisparasztság, kisiparosság, agrárproletárság életviszonyaitól. Tehát itt nem lehet arról szó, hogy tőkésék és munkások állanak egymással szemben, csak arról, hogy az egymást kölcsönösen kiegészítő és egymásrautalt három munkásosztály az értelmiséggel karöltve megtalálja azt a pontot amelyen érdekeik a legkisebb súrlódással összeegyeztethetők. Nem szükséges hozzá sem politika, sem világnézeti harc, csak egy kis józanág, jóakarát és az egyéni hiúságnak, vagy érzékenységnek jobb időkre való félreállítás.

Néha arra is gondolok, hogy talán a materiális felfogás előretörése okozott volna hasadást az emberi lelkekben. Nem. Okos ember nem fél attól, amit a szocialista mond. Mi szocialisták a társadalom fejlődését a valóságos életből kívánjuk megmagyarázni. Megfigyeljük az emberi életviszonyokat és összehasonlítás, valamint reális következtetések útján igyekszünk megtalálni bizonyos törvényszerűségeket, amelyek kizárólag a materiálra vonatkoznak, tehát arra, hogyan is élünk egymás mellett és egymásért úgy, hogy egyik ember ne tehesse rabszolgájává a másikat. Ne zsákmányolhassa ki a gyengébbet a gazdaságilag erősebb. Itt azonban álljunk meg, mert az anyagi élet törvényei megmaradnak az anyagi élet világában. A lelki életnek más törvényei is vannak. Tévedés lenne azt hinni bárki részéről, hogy az anyagi élet törvényeit minden további nélkül rá lehet vonatkoztatni a lelki életre is. Nem lehet. Anyag és élet — kettő. Nem lehet vitás, hogy az emberi életet

előszörban az anyag szabályozza, amely a lelki élet törvényeire és irányvonalára is kihat, azonban az sem lehet vitás, hogy a lélek az emberhez, tehát az anyaghoz kapcsolódó de mégis különálló valóság, amely csak kölcsönhatásban áll az anyaggal. Itt aztán nem szállok senkivel vitába, hogy a lelki életet milyen formában képzelem el. Ez már felfogásbeli, talán úgy is mondhatnánk hitéleti kérdés, amely mindenkinek a legszentebb szabadságjoga, amelyhez avatatlán kézzel senkinek nyulnia nem szabad. A lelki élet ápolóinak ugyanaz a tisztelet és megbecsülés jár, mint az anyagi irányítóinak.

Az emberiség szempontjából teljesen mindegy, hogy a szeretet törvényét emberi törvénynek, tehát materiális valóságnak tartom, melyet emberek ruháztak fel isteni erővel, vagy azt vallja valaki, hogy a szeretet törvénye istentől származik, melyet azért adott nekünk, hogy az emberek együttélését boldoggá tegye a földön.

A meg nem értés okát nem a materiális felfogásnak a lelki élet általánosan ismert törvényszerűségeitől való különbözőségében látom, hanem a közösségi élet elhanyagolásában. Ostoba, rövidlátó nevelésünk folytan büszkék voltunk rá, hogy mi nem vagyunk nyáj nép. Minden magyar egy különálló invidium, egyéniség, akit orránál fogva vezetni nem lehet. Azt hittük, hogy a magyar ember csak úgy tud érvényesülni, ha teret engednek egyéniségének. Első pillantásra szép mindez, de nem igaz. A Magyar népünk sajnos rendkívül nagyfokú társadalomfejlődési elmaradottságának köszönheti, hogy még ma sem ért el oda, hogy a közösségi gondolatot elébe tudná helyezni az egyéni érvényesülésnek. A közösségi életforma már magasabb életszintet jelent, melyet csak akkor látunk igazán, ha bepillantunk egy olyan nép életébe, amely már kiemelkedett az invidiális széttagoltság állapotából és megindult a kollektív életforma éltető útján. Itt ne hogy valaki azt gondolja, hogy kommunizmusra gondolok. Ha kommunizmus lesz is a végső kifejtés, az még olyan messze van, melyet sem szemünkkel, sem elménkkel fel nem foghatunk. Elég megnéznünk a magyar kisparaszt ideálját: Hollandiát, Dániát, vagy bármelyik olyan államot, amely kis népe létere olyan fejlettségi fokot ért el, mint az előbb említett két állam. Mennyivel magasabb életszintet biztosítanak lakosságának, amelyet mi, bármilyen politikai forma mellett is csak nagy küzdelem és még több nevelés árán érhetünk el.

Felfogásom szerint iskolákban, tanfolyamokon és mindenütt, ahol felelős tényező megnyilatkozik annak kellene elhangzania, hogy mi szegény magyarok nagyon is egymásra vagyunk utalva. Agyongyötört kis

A Nemzeti Bizottság és a Községi Elöljáróság figyelmébe!

A sorozatos betörések és általában a közbiztonság gyenge mérve most már komoly aggodalommal töltik el Szarvas lakosságát. Itt az ideje, hogy erélyes és határozott intézkedések történjenek a közbiztonság helyreállítása érdekében!

Első és leg sürgetőbb teendő a közbiztonság bekapcsolása! Elég volt már a nemleges jelentésből és az arra való hivatkozásból, hogy a transzformátor megjavításához nincs anyag stb. Nem kell különleges szaktudás annak a megállapításához, hogy nagyobb áldozatot követel a közösségtől a rossz közbiztonság, mint a transzformátor megjavításának költségei. Tehát ne hivatkozzanak arra többet az illetékesek, hogy nincs anyag, vagy ha van is, nincs rá fedezet. A rávalót ha

törlik, ha szakad, elő kell teremteni és a szükséges javításokat napokon belül el kell végezni!

A közbiztonság bekapcsolása legyen az első lépés, ez azonban a megoldandó feladat egyik része. A másik részét végezze el a rendőrség! Hívja fel a Nemzeti Bizottság a Belügyminiszter figyelmét arra, hogy jól fizetett, jól kiképzett és rátermett rendőrségre van szükségünk, amely a feladatának megfelel! A demokráciának többek között egyik alapvető feltétele a közbiztonság! Nem vagyunk hajlandók abba bele nyugodni, hogy a gyengén fizetett és gyengén felszerelt rendőrség még gyengébb munkateljesítménye következtében a tömegek kiábránduljanak a demokráciából! Halasztást nem tűrő intézkedést kérünk!!!

Felnőtt dolgozók középiskolájának nyílik meg Szarvason

A fennálló miniszteri rendelet értelmében lehetőség van arra, hogy azok a 18 évet betöltött felnőtt dolgozók, akik anyagi vagy másik okok következtében annak idején nem tudták elvégezni középiskolai tanulmányaikat, most befejezhetik és államérvényes érettségi bizonyítványt szerezhetnek.

A tanítást az esti órákban a gimnáziumban fogják megtartani. A tanítás ingyenes és megfelelő számú

jelentkező esetében f. évi november hó 15-én veszi kezdetét.

Felhívjuk Szarvas dolgozó társadalmát, hogy aki tanulni akar, jelentkezék számbavétel céljából a Szakmaközi Bizottság vezetőségénél. Egyúttal felhívjuk a politikai pártokat is, hogy írják össze a jelentkezőket pártjukban és azt mielőbb küldjék meg a Szakmaközi Bizottságnak.

A Nemzeti Parasztpárt megyei választmányi gyűlése Kondoroson

Nyíri Sándor megyei titkár elnöklése alatt a Nemzeti Parasztpárt Békés megyei szervezetei f. hó 27-én tartották választmányi gyűlésüket Kondoroson. Ez a választmányi gyűlés határozott a megyei szervezetek magatartásáról a november 3-i országos nagyválasztmányi gyűlésen. A Nemzeti Parasztpárt részéről Gém Ferenc nemzetgyűlési képviselő vett

részt az értekezleten.

A választmányi gyűlést megelőzőleg Gém Ferenc a népes tagértekezlet előtt ismertette az általános politikai helyzetet és benne a Parasztpárt szerepét. Határozottan és megalkuvás nélkül a paraszti magántulajdon alapján állunk, ami nem jelenti azt, hogy szembefordulunk a szocialista termelési módszerekkel, amik a vi-

nemzet vagyunk, amely ezer éven át szenvedte a multat és jövődőt, melynek halottak napján sok siratni-valója van. Csak abban az esetben beszélhetünk jóléről és fejlődéséről, hogyha a közösségi gondolatot megismerjük, megszeretjük. Mindaddig, amíg ezt a fejlődési fokot el nem értük, további fejlődésről beszélni nem lehet, csak akkor, ha egyszerű rájöttünk, hogy a közösséghez tartozunk, amellyel szemben kötelezettségeink vannak.

Félek azonban, hogy még hosszú

időbe telik, amíg idáig jutunk. De ha a kezdet keserves is, meg kell kezdeni a munkát, mert ha idejében hozzá nem fogunk, jobb jövőbe vetett reményeink a családok délibáb szárnyán elröppennek előttünk.

Talán elkalandoztam a szokásos témaköröktől, de úgy gondoltam, elhalt kedveseinknek a szeretet és összetartás fátyalával is lehet világosságot gyujtani, amelynek fényénél mi elők lássuk meg a helyes utat.

Dr. Gergely István,

lágazdaság fejlődésének irányát jelentik. A magyar gyakorlat és tapasztalat fogja megmutatni, hogy a birtokos, dolgozó parasztság, hogy alkalmazza a világ szocialista elméleteit. A párt pozitív programja a november 3-i nagyválasztmányi gyűlés után fog megjelenni. A Nemzeti Parasztpártra történelmi hivatás vár és kötelesség hárul, amit a most következő idők fognak a nagy tömegek előtt igazolni.

A tagértekezlet után zárt ajtók mögött kezdte meg a megyei választmány fontos tanácskozásait.

Őszintén

Augusztus elseje még nem régen múlt el. Emlékezhettünk, hogy mily jó érzés töltött el mindannyiunkat, hogy az infláció örvényéből megmenekültünk. Mosolygón jártak aszszonyaink a piacot és boldog megelégedéssel szorongattuk kezünkben a forintot, miközben halált kiabáltunk a forint értékének a rontóira. Am az azóta eltelt három hónap alatt megmutattuk a gyengeségünket is Ennél fogva az emberi gyakorlatosság mind bátrabban búvik elő s hol itt, hol ott támadja a stabilizációt. Ugyannyira, hogy már iassan félünk is kell tőle, mert hovatovább mindannyiunkat a mocsárba ránt megint. S úgy látszik, mintha Magyarországon az inflációnak második felvonása kezdődne meg. Pedig mi ezt nem akarjuk!

A kormányzat ugyan erőlködik, hogy az ország gazdasági egyensúlyát megtartsa és az előállott bajokon igyekszik segíteni is. Csakhogy az Ő lehetőségei korlátozottak, mivel az ország egész gazdasága felett — a tőkét illetően — nem rendelkezik. Az árú pedig a gazdasági életben, kiszámíthatatlan utakon folyong, megbúvik és csavarog. Hol itt, hol ott tűnik el valami a piacon és természetesen az ára emelkedik.

De tegyük fel a kérdést, hogy vajjon nem lehetne-e az árúnak, annak a csavargónak az útját ellenőrizni a születési helyétől a fogyasztóig az üzemi bizottságok és jól kiépített szövetkezeti rendszer által? Miáltal az árú útja egyenes és belátható lenne mindenütt? Azután meg törvényesen szabályozni és megvédeni az árakat?

Nem is kellene nagy csatazajjal kiáltozni az árdragítók ellen a halált, utána pedig mindent hagyni a maga útján, mert a jól szervezett gazdálkodásban ha néhol akadna is egy-két csirkefogó, velük könnyebben lehetne elbánni, mint egy egész sisere haddal hadakozni, ami a társadalomnak csak fölösleges erőparlása.

A társadalmilag irányított termelés és a szövetkezeti rendszer megteremtését és szükségességét nem nehéz mindenkinek megérteni és kell, hogy mindenki jóindulatúlag támogassa is. Mert nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy az embereknek egymás közötti problémáik mindig a gazdasági kérdésekkel oldódnak meg. Önmagunkra nézve meg lehetetlen az, hogy egy országnak, egy népnek, aki több mint ezer éven át annyi nagy férfiút adott az emberiségnek és napjainkban is vannak büszkeségei — hogy éppen csak bacsületes és értelmes polgárai ne legyenek elegenden ahhoz, hogy bajaik,

— melyek ugyan bőven vannak — ne tudhatnák magasabbrendű erkölcsök szerint megoldani.

Vannak pedig, és élnek közöttünk, majdnem túlsokan olyanok, akik a mi demokráciánkat ténykedéseikkel támogatni hiszik, mindannak dacára szánakozva kell nézünk a múltunk közöttünk maradt eme szármalmas figuráit. Van is okunk az aggodásra, amikor az

ilyeneket „harcolni” látjuk a demokráciáért, mert ők a mi jövő emberreinkhez hasonlítva csak majmoknak látszanak.

Számunkra e rosszban rejő jó csak az, hogy egy rossz történelmi korszaknak ezek az utolsó mohikánjai miatt a jövőnk előtt nekünk nincsen szűgyenkezésre okunk s ez számunkra vigasztalás.

Weisz Béla.

Vakmerő betörés

Szerda virradóra ismeretlen tettesek betörték a Szabadság-úton levő Bracsok-téle műszerész-tüzeltébe. A vakmerő tettesek a hátsó udvari kerítésen hatoltak be az udvarra és az üzlet udvari ablakát benyomva, bemásztak az üzletbe, ahonnan különböző tárgyakat mintegy 10.000 forint értékben elloptak, majd a hátsó kaput kinyitva, elmenekültek.

A tettesek kilétének megállapítása végett a rendőrség széleskörű nyomozást indított.

Ennyi a szükségzavú jelentés, amelyet lapunk részére bocsátottak. De szomorú tényként kell megállapítanunk, hogy a demokratikus rendőrség létszáma olyan alacsony, hogy a mai időkben ezzel a létszámmal

eredményes munkát nem is végezhet. A másik sajnálatos megállapításunk, hogy nagyon alacsony az életszínvonaluk biztosítása és gyenge az öltözködés. Jönnek a hidegek, nincs téli alsó, nincs jó táplálkozás, hogyan is várhatunk fokozottabb éberséget. Meg kell adni minden lehetőséget közbiztonságunk kiépítésére, de ezt csakis úgy érhetjük el, ha a karhatalom részére kellő létszámot és megfelelő emberi életszínvonalat biztosítanak. Ha ezen gyorsan nem segítenek, a tanyavilág is a szabadrablás martaléka lesz. Adjunk jól kiképzett lovasrendőröket a tanyavilágba, hogy ne legyenek azok is kitéve az örökös rettegésnek. Csakis a kellő felszerelés fog komoly tekintélyt biztosítani a demokratikus rendőrségnek.

Szarvason is vessünk

szöszös bükkönyt

A háboru pusztítása következtében elszegényedett országunk helyreállítása nagy áldozatot követel a parasztságtól és súlyos terheket ró kis- és nagyobb birtokosra egyaránt. Akinek föld van birtokában, kötelessége annak jövedelmezőségénél jobban fokozni és foglalkozni kell olyan növények termesztésével, amelyek könnyen és bűzánál sokkal jobb áron értékesíthetők.

Ilyen gazdasági növény a nálunk még kevésbé ismert szöszös bükköny, amelynek most van a vetési ideje. A bűzával egyszerre és együtt kell vetni. Kisbűzánál 15—20 kg. vetőmag szükséges. Talajjavító, gyomirtó. A bűza terméseredményét nem csökkenti, legfeljebb nagyon esős esztendőben, amikor erőteljesen fejlődik ki. A legnagyobb haszna az, hogy takarmányjavító.

A bűzaszalma törekjét jó takarmánnyá változtatja. Holdanként, mint melléktermény, jó időjárás mellett 100—120 kg magot ad, mely a bűza árnál 3—4-szeresen magasabb áron értékesíthető. A cséplés után csiga triórón szelektálják.

Gazdasági hasznán kívül közveit hasznát hajt a méhészeknek. A méhek rendkívül szeretik virágporát. Gyorsan szaporodnak és rajzanak. Szereti a bőséges csapadékot és a meleget. Ilyenkor bőven mézel. Június végén külön pergetést ad. A nő haladó gazdáink ismerik a szöszös bükkönynek nagy értékét és sokszoros hasznát, azért mindig többet és többet vetik. Jó takarmányt, több jövedelmet hoz, kívánatos lenne, hogy termesztését minél többen felkarolják és így általános elterjedne.

Gyümölcsöztesse pénzét

a Szarvasi Takarékpénztárban

amely intézet

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank
leányintézete

a Magyar Nemzeti Bank
mellékintézete

s így minden banküzletet

gyorsan és előnyösen bonyolít.

Embernevelés

A nagy mindenség legkomplikáltabb teremtménye az ember. Attól a pillanattól kezdve alakul sorsunk úgy, amilyen szerecsénk volt: hogy szegénynek vagy gazdagnak, fehérnek vagy négernek születünk-e. És ezek a tőlünk, akaratunktól független körülmények szabják meg életünk további sorsát.

A feudális és kapitalista társadalmi rendszer legjellegzetesebb életté eleme a kódtítás és ennek megfelelően a gyermek játékszere a puská, kard, csákó. Az ovodákban a gyermek első zenei élménye: „Ez lelkesül csatára a magyart” és a későbbiek során a különböző harci szellemű katonadalok. A történelmi leckék során a nagy társadalmi reformerek nevei alig kerülhetek szóba a hadvezérek nevei mellett. Egyszóval: a gyermek születése első percétől katonának készül.

Csak ilyen szemléletű után érthető meg azután, hogy az ember, aki mint katona háborúba kerül, miként tudja elviselni az ott rárótt szenvedéseket. Vállalja a lövészarok embertelen nyomorát, hasal hóban és pocsoltyában, éhez, és ha enni kap, megesei a mostélot.

S mindezt miért vállalja? Egy fantomért, melyet győzelemnek híznak.

Azért a győzelemért, mely a leszerelt katonának Amerikában és Angliában cserébe a munkanélküliséget juttatja.

Azért a győzelemért, mely a leszerelt hős katonát 10 cent fizetésemelésért elkeseredett sztrájkmozgalomra kényszeríti, azért a győzelemért, amely katonaruhába bujtatva a „hőst”, arra kötelezi, hogy másik társára löjjon, mert az sorsa ellen lázad, azért a győzelemért, melynek eredménye bűne, hogy magában, hordja az újabb, rémesebb háború csirját.

Kétségtelen tehát, hogy az első impressziók kölcsönzik azt a hatalmas lelkiert, melynek e szenvedések elviselésére alkalmassá teszik az embert.

A békéért, annak megszerzéséért és megtartásáért nem is tud és nem is akar áldozatot hozni. A „győzelemért” zokszó nélkül pocsoltyában fekvő harcos, ha visszakérül a polgári életbe, miután a „fantomot” „győzelmet” nem tudta kivonni, nem bírja felfogni, hogy a vereségnek következményei vannak és hogy annak következményeit viselnie kell. Nem tudja megérteni, hogy a sors, melyet ő az „ellenségnek” szánt, miért szakadt rá. És logika nélkül éppen azok ellen támad haragjával, akik neki a békét óhajják elsősorban biztosítani.

És akik évekig hipnotizálton üvöltözték minden nép megsemmisítését, azok most felébredve, a klábrándító valóságtól fejbekölni-va találják magukat.

És a béke megszilárdításáért harcolóknak, akik már annakidején is a háború ellen küzdöttek, ma az óriásra megnövekedett nehézségek mellett, még ezekkel a multból visszatérő szellemekkel is meg kell birkóznunk.

Leszűrve a tanulságot, a nevelést előlról kell kezdenünk. A gyermek játékszere ne a tank és puská, zenei élménye pedig a harci dal legyen. Eseményképe ne a „dicsó hadvezér”, a nagy verekedő legyen.

és hogy a körülöttünk élő népek nem „kutyafejű tatárok”, hanem ugyanolyan gondokkal küzdő embertestvéreink, mint mi magunk. Hogy boldogságunkat nem más népek leigádsával, hanem szorgalmas munkálkodással szerezhessük meg.

Felkérték bennünket az alábbi sorok közlésére, amelyet teljes terjedelmében közlünk a demokrácia jegyében.

Békesség földön az embereknek

A felszabadulásunk folytán alélt-ségba került reakció magához térve, mosdatlan arccal tekint a demokrácia felé. A demokrácia enyhe magatartása arra bátorította fel ezeket az újból erdőhöz kapott huligánokat, hogy sorvadásnak indult végtagjaik egyikével sarat dobálnak a demokrácia tiszta egére, a másikkal pedig kést akarnak döfni a demokrácia testébe. Hogy ezen megállapításunk nem alaptalan, álljon példának az alábbi eset:

A szarvasi ev. egyháznak van két altisztje. Az egyik közel 20, a másik több mint 10 esztendeje szolgálta zavartalanul az egyházat. Eddig a gyakorlatban úgy volt, hogy minden év augusztus elején megkérdezték tőlük, megvannak-e elégedve, illetve maradnak-e továbbra is. Így ment ez hosszú időkn keresztül. De nem úgy történt ez már 1946-ban. Most elfelejtették megkérdezni, hogy megvannak-e elégedve? Am nem felejtették el szeptemberben egy új pályázat kiírását, még pedig olyanformán, hogy a régi altisztiek is jelentkezhetnek, sőt — olyan gavaleros volt a feltétel, hogy ők elsőbbségben részesülnek. Megtörtént a választás. A régiak újra befutottak. Lásunk tisztán, hogy mi is rejlik e mögött? Mindjárt ki is találjuk, mihelyt beletekintünk a teljesen nyúzó szándékú szerződésnek csúfolt papírrongyba, amit az új „pályázat” útján már meg is kötöttek. Nyilvánvalóan az csendül ki belőle, hogy a két hosszú időt eltöltött harcos a régi jogait az új szerződés szerint teljesen elvesztette. Mint teljesen új kezdőknek a XV-ik fizetési osztály szerinti fizetést jelöli meg. Úgy látszik, ez valami gazdaságos megoldás, de miért nem alkalmazzák ezt akkor általánosságban? Talán alkalmazhatnánk itt azt a bölcs példabeszédet, hogy: *amit nem kívánsz magadnak, ne tedd azt másnak.*

Búzá is ígér, ha lesz a raktárban, természetes ez a fizetésből levonható. Fűtés, világítás nincs. Ezzel szemben hemzseg a kötelesség ezen a papíron, ami tíz ember munkájával is felérne. A „szerződés” befejezésénél nem maradt ki a felmondásra vonatkozó pont sem, amely a túlszűfolt kötelezettségek folytán ezerféle alkalmat ad arra, hogy működéskébe beleköthessenek, egy év múlva mint jogfosztottakat elbocsássák.

Munkásvédelmi törvényünk ezt tiltja és érdekükben kötelességünknek tartottuk óvást emelni, még akkor is, ha az egyház „egyes” vezető emberei esnek az ilyen hibába, mert tanulják már meg végre egyszer, hogy a munkásnak nemcsak kötelességei vannak, hanem *jogai is.*

Ez a cselekedet annál is inkább elítélendő, mert ott csinálták ezt a furfangos visszatérő dolgot, ahol a megértést, a megbékélést és a sze-

retetet hirdették, de — sajnos, az ilyen rosszindulatú melléfogásokkal nem a rokonszenvet, hanem a gyűlöletet váltják ki.

Hisszük, hogy az egyház komolyabb vezetőségi tagjai nem osztják a nézetüket ebben az intézkedésben, „megmagyarázzák” ezeknek az „uraknak”, hogy ez súlyos reakciós cselekmény az „Úrnak” 1946-ik esztendejében. **LUCIFER.**

HIREK

Isteniszteletek

Az evangélikus újtemplomban vasárnap 10-ig, az ó-templomban magyar istentisztelet tartanak. Az istentiszteletek 9 órakor kezdődnek.

Róm. kat. templomban vasárnap d. e. fél 8 órakor csendesmise, 8 órakor diakmisa, 9 órakor csendesmise, 10 órakor szentbe-azéd, nagymise. D. u. 5 órakor rózsafüzér ájtatosság. Köznapokon d. e. negyed 8 órakor szent mise, d. u. 5 órakor rózsafüzér ájtatosság.

Református istentisztelet minden vasárnap d. e. 10 órakor van, bibliára pedig minden csütörtökön d. u. 4 órakor.

— **Házasság.** Lustyik Pál és Hegedűs Emmi november 6-án délután 4 órakor tartják esküvőjüket az ev. új-templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A Magyar-Szovjet Művelődési Társaság** 1946 november hó 3-án vasárnap este fél 8 órakor az Arpad-szálló összes termeiben klubavató ünnepély keretében társasvacsorával egybekötött táncmulatságot rendez. Vacsorajegy (malacpörkölt vagy malacsült, kenyér savanyúsággal) 4 forint, táncjegy 2 forint. Vacsorára előjegyzéseket elfogad péntek délig Marchall Istvánné üvegüzletében.

— **Orgonahangverseny.** Az ev. egyházhoz képest november 10-én, vasárnap este 5 órai kezdettel, az ó-templomban magas színű orgonahangversenyt rendez, melyen az orgonaszámokat Zalánfy Adár orgonaművész, a zeneművészeti főiskola tanára fogja előadni. A hangversenyre ezuton is felhívjuk az olvasóink figyelmét, mert mindenki meghallgathatja.

— **Kedvezményes adózású cukor!** A Szarvasi Méhészkör f. évi nov. hó 3-án délután tartja rendes havi előadó-gyűlést az iparostanonc iskolában. Fenti gyűlésen közli a méhésztársakkal a vezetőség: a méhetető cukorról és egyéb a méhészetet érdeklő ügyről kapott értesüléseit. Az einökség.

— **Felhívás.** Szarvas községben legutóbb történt betörés alkalmával 1 darab 6+1 lámpás Siemens Szuper 542. V. típusú rádiókészüléket, (zenegépet), 1 db 340 es szériájú irógépet, 1 db tükörskálás voltmérőt ebonit fekete tokban, 1 darab Voltmérő, tükörskálás 3 mérés határú egyesített műszert, fekete bevont fatokban, 1 darab 15 méteres acélszállagot, 8—10 darab Tungram rádiócsövet, 10 darab 150, 300 és 500-as erősségű fényizzót elloptak. Felhívom a lakosságot, hogy amennyiben bárkinek tudomására jutna ezen tárgyak holléte, vagy pedig azokat bárki eladásra felkínálná, úgy ezen körülményről hatóságomat azonnal értesítsék, vagy pedig azonnal a legközelebb található rendőrközegeknek adják tudomására. **Varjas Pál** rendőrszázados.

Zugpálinkafőzőket fogott el a pénzügyőrség

Kondacs Lajos szarvasi lakosnak 700 lt. cefréje volt. Ebből természetesen pálinkát akart főzni, de a törvényes rendelkezések kijátszásával és összeköttetésbe lépett Matusik János szarvasi lakossal, aki „megbeszélést” folytatott Temesvári Jenő úrral, amely el is vállalta a pálinka főzést, azzal, hogy Matusik János tanyáján „csinálják” ezt a „műveletet”, mert Kondacs Lajos tanyája „nem alkalmas ilyen célokra”. A pénzügyőrség a „munkálatok” befejezésével *alig 89 liter* szilvaszeszt talált náluk és foglalt le.

Brlázs Mihály szarvasi (macózugi) lakos 500 liter cefrét főzött ki, szintén zugban, ami nem is csodálatos, hiszen macózugban lakik. A pénzügyőrség 40 liter pálinkát talált nála és foglalt le.

Az a megjegyzésünk: van egy rendelkezés, mely szerint az ilyen madarakat internálni kell annál is inkább, mert ezek a demokrácia legnagyobb ellenségei, hiszen a kincstárt tetemes összeggel akarták megkárosítani. Tehát — ellenségeink és az ellenségeinket ki kell közönsíteni, a fekélyt ki kell irtani társadalmunkból.

— **Felhívás.** A tanya III. (Ezüstszőlő) lakó i. hó 3-án, vasárnap délután 2 órakor az ezüstszőlői iskolában tartandó gyűlésen jelenjenek meg az Ezüstszőlőbe bevezetendő telefon és létesítendő postaiállomás ügyében.

— **Rendőrközezen a tojásdöröglet.** A keddi szarvasi hetipiacon Uhljár Pálné szül. Komár Judit szarvasi III. külkerületbeli lakost a rendőrség árelenőrzői letten érték, hogy a tojásnak darabját 1 forintért árulta, az ellenőrző felszólítására, hogy hatóságilag megállapított árat tartsa be, kijelentette, hogy akkor inkább hazaviszi és nem adja el a tojást. Rendőrség Uhljárét előállította a kapitánysághoz és a forintvédelmi törvény alapján elítelte az eljárás megindult.

— **Figyelem! Levelak érkeztek.** A magyar Kommunista Párt helyi szervezetének titkárságánál az alábbi hadifoglyok hozzátartozói jelentkeznek: Csillag Imre, Dóda János, Kalmár Jánosné, Marina Mihály, Demján Pálné, Dávid Elek, Patyó János, Weinstock Jenő, Buzás András II. ker. 43, Fülöp György, Kondacs János, Klimaj Mihály, Lebenyák Jánosné III. ker. 610, Adamits János, Bartha Máttyás Szarvas. Hadifogoly válaszos lap pártunk irodájában beszerezhető, ugyanott oroszul ingyenesen meg is cimezzük.

Nyilatkozat

Alulírottak ezennel egyenként és együtt igazoljuk, hogy a Deme Dezső tanár úr ellen alaptalanul és csupa irigységből avagy szellemi fogyatékoságból koholt vádak a legteljesebb mértékben nélkülöznek mindenemű komoly és elfogadható alapot. Szarvas, 1946 október 29.

A Vajda Péter úg, h. ev. ginnázium VIII. osztályának tanulói.

Turul Mozgó

2-án szombaton, 5 és 7 órakor.
3-án vasárnap, 2, 4, 6 és 8
4-én hétfőn 5 és este 7 órakor,
a legújabb magyar vígjáték

Hazugság nélkül

Fősz.: Latabár Kálmán és az új magyar filmesillag POLLY AGI.
Kieg.: Amerikai és Magyar hiradó.

6-án szerdán 5 és este 7 órakor,
7-én csütörtökön 5 és 7 órakor,
a legkedvesebb orosz mesefilm

A sárkány rabja

Főszereplők: Miljar, Sztoljarov,
Szorogozsszkaja.
Kieg.: Orosz és Amerikai hiradó.

Frecska-mozgó

Csak 4 napig
Nov. 1-én pénteken 5 és 7 órakor
2-án szombaton 5 és 7 órakor
3-án vasárnap 2, 4, 6 és 8
4-én hétfőn 5 és este 7 órakor

A Bagdadi tolvaj

Világcsoda csodák csodája.
Rendes esti helytárak.
Kieg.: Nagyszerű amerikai hiradó.
6-án szerdán 5 és este 7 órakor
7-én csütörtökön 5 és este 7
Izgalmas tengerelátjáró történet

Aki leigázta a tengert

Főszereplő: Douglas Fairbanks.
Kiegészítő: az Amerikai hiradó.

— **Anyakönyvi hírek. Születtek:** Sindel János és Oláh Anna fia János, Pijesoovszki Pál és Litauzski Mária fia Márton, Molnár György és Sutyinszki Judit fia Mihály, Szpisjak István és Nagy Zsuzsanna leánya Zsuzsanna, Sztomcsik Mihály és Simó Anna leánya Anna, Kondacs Mihály és Litauzski Judit leánya Ilona. **Házasságot kötöttek:** Polonyi Elemér Zalai Margittal, Varga András Liska Judittal, Litauzski János Bobvos Erzsébettel, Ladnyik Pál Paluska Zsuzsannával, Koszti György Kis Vig Máriával, Brusznyczky György Varga Annával, Kugyela Mihály Tárnnyik Máriával, Harkai Lajos Serfőző Juliannával, Skultéti Mihály Laurinyecz Katalinnal, Kondor István Nagy Szklennár Judittal, Korim Pál Gyurecska Zsuzsannával, Kiskuti Pál Dévai Zsuzsannával, Vajgely György Somfai Zsuzsannával, Somfai György Konyecsni Máriával, Komár János Jancsó Máriával, Komár György Roszik Judittal, Bertók János Hicz Erzsébettel, Hicz Pál Gulyás Máriával. — **Elháltak:** Kondacs Ilona 64 éves, öz. Csilik Mihályné Gerhát Judit 61 éves, Hóbel Mihály 47 éves, Járosi Pálné Szedljak Judit 32 éves, Gyekiczky András 22 éves, Hanzó György 76 éves.

Hirdetmény.

Felhívja az előjáróság a lakosságot, hogy mindazok, akik együttes kereseti és jövedelem adó, valamint társulati tantium adó fizetésére vannak kötelezve, tehát az iparosok, kereskedők, szellemi szabadfoglalkozást folytatók, ügyvédök, földbérlet, felesek és harmadosok, továbbá a társulati és tantium adó alá eső adóalanyok — az 5890/1946 M. E. sz. rendeletben előírt bejelentési kötelezettségüknek a községi előjáróságnál beszerezhető hivatalos bejelentési íven f. évi november hó 10-ig saját érdekükben feltétlenül tegyenek eleget.

Figyelmezteti az előjáróság a bejelentésre kötelezett adóalanyokat, hogy az együttes kereseti és jövedelem adó, továbbá a társulati és tantium adó kivetéséhez szükséges fenti bejelentéseiket f. évi november hó 10-ig, amint is inkább tegyék meg, mert annak elmulasztása 10 forintos 500 forintig terjedő bírság kiszabását, illetve megfizetését jelenti.

Vasárnap d. e. 10 órakor M. K. P. nagygyűlés, beszél Szobek államtitkár

SPORT

Mezőtúri MÁV—Szarvasi SE 3:2
I. o. bajn. Vezető: Gáspár.

Egyik legnehezebb vidéki mérkőzését vívta vasárnap Mezőtúron az SzSE, a MÁV jóképességű csapatával.

Amint az előjelek is mutatták az SzSE nem volt képes a MÁV Magyarra és a Lukács testvérekkel kiálló együttesét legyőzni. Baranyai—Kerekes I, Csatai—Demcsák, Sznagyf, Komár—Kerekes III, Kerekes II, Gutyan I, Bertók, Sinka összeállításban játszik. A kedvezőtlen utazási körülmények miatt átfázva és mereven lép pályára a szarvasi együttes, minek óriási hátrányával a 12. percben Magyar és Lukács góljával 2:0-ra vezet a MÁV. Játékba lendül a SzSE, s percekben belül kiegyenlített Kerekes II. és Sinka góljaival. A 35. percben Baranyai kifut labdamellé öklöz, s Magyar a hálóba vágja a labdát 3:2. Az SzSE nem adja fel a harcot, támadásokat vezet, s 43. percben Gutyan kapura löv, a labda a kapusról Sinka elé pattan, aki a hálóba lövi a labdát. Szabályos gól, de Gáspár játékvezető les címén nem adja meg! **Óriási játékvezetői műhiba!** amely teljesen szabályos góltól fosztotta meg a szarvasiakat!

A II. féldőben nagy fölényben van az SzSE, állandóan a MÁV kapuja előtt tanyázik, azonban eredményt elérni nem tud. A nagy balszerencsén, a gyengébb játékon és a MÁV tömörülő védelmén kívül ehhez nagyban hozzájárult Gáspár játékvezető szokatlanul zavaros bíráskodása. Hibát-hibára halmozva sújtja az SzSE csapatát. Az utolsó percek már nagy homályban telnek el, s ennek leple alatt a játékvezető képtelen is uralni a játékot.

Noha az SzSE gyengébb formában játszott a szokottnál, a mutatott játék alapján a MÁV nem érdemelte meg a győzelmet. A II. féldő utolsó 10 percétől eltévelyedve állandóan támadásban volt, s ha az egyenlítés sikerült volna, vagy Gáspár megadta volna az I. féldő szabályos gólt, úgy az SzSE 2—3 gólos győzelme nem lett volna vitás, azonban a súlyos bírói műhiba és a patális balszerencse annyira befolyásolta a játékot, hogy a fenti vereségen nem is csodálkozhatunk!

Mezőtúri csapatában a két volt szarvasi játékos határtalanul sportszerűtlennül játszott, amit a szarvasi játékosok és kísérők nagy megdöbbenéssel tapasztaltak. Nem vártuk volna Magyarótól és Lukácsótól azt, amiket vasárnap a pályán játékosainkkal szemben tanúsítottak, mert Szarvas társadalmának nem így bánt velük itteni tartózkodásuk alatt. Megjegyezni kívánjuk, hogy vasárnapi viselkedésüket nem felejtjük el márról holnapra.

Szarvas csapatából Kerekes II. érdemel dicsőreket. Nagy akarással és lendülettel játszott, kár hogy lövéseit nem kísérte szerencse.

Gáspár játékvezető nagyon gyengén vezette a mérkőzést. Oly elemi és súlyos hibát vétett az SzSE meg nem adott góljánál, amiért megérdemelné egy kis „pihenőt” a játékvezetéstől.

Két jó mérkőzést játszik csapatával vasárnap az SzSE idehaza negyed 1 órai kezdettel

Szarvas II.—Endrődi MaDiSz
II. o. bajnoki mérkőzés kerül lejátszásra. Az End. Madisz a II. o. bajnokság egyik legesélyesebb csapata,

s így a SzSE II-nek igen nehéz dolga lesz vele szemben. Az előmérkőzés után

Szarvas I.—Mogyesegyháza

I. o. bajnoki lesz. Az I. oszt. ujonc már eddig is sok kellemetlen meglepetést szerzett ellenfeleinek, s így a vasárnapi I. o. bajnoki találkozó jó mérkőzést fog hozni. Reméljük, hogy az SzSE formája az elmúlt vasárnapotól jobb lesz, s így Szarvas sporttársadalmának nem lesz kellemetlen meglepetésben része.

Óvott az SzSE:

A Szarvasi Sport Egyesület, a vasárnap lejátszott Mezőtúri mérkőzés eredmények hitelesítése ellen óvással élt, tekintettel arra, hogy oly események játszóttak közre, amelyek az eredmény kialakulását irreálisan befolyásolták.

Kondorosi TE II.—Sz. MaDiSz 3:2

A Madisz labdarugó csapatát hagyományos balszerencsége most sem hagyta „cserben”. A KoTE I. ezen a napon volt szabadnapos, s így több NB II-es játékosal megerősödve állt fel a Madisz ellen. Nagy lendülettel támad a vendégcsapat, de a Madisz sem hagyja magát és ellentámadásokkal válaszol. Szép és nagy iramú játék alakul ki, egyik csapat sem hagyja magát, s vezetéshez előbb a KoTE jut. MaDiSz kezdés után Miklósi egy előre adott labdával kiegyenlített, majd ismét a KoTE rúg gólt. Szünet után sem csökken az iram és ismét a vendégeknek kedvez a szerencse. A 28. percben 11-est vét a KoTE védelem és ezt Valastyán értékesíti. A mérkőzés végéig a Madisz majdnem kapujához szegedi az ellenfelet. A mérkőzés kimenetele teljesen nyílt volt, a hazai csapat nagy lelkesedéssel játszva inkább érdemelt volna győzelmet, mint a KoTE.

Pénteken, Mindszentkor a Szarvasi Barátság csapatával játszik a Madisz bajnoki mérkőzést.

Nagyszénás—Sz. Barátság 2:0

A Barátság SE vasárnap idehaza játszott II. osztályú bajnoki mérkőzést, melyen tartalékosan állt ki a nagyszénási együttes ellen. A rossz bírói vezetés ellenére a munkásaiuk oly nagy lelkesedéssel játszóttak, hogy a gyengén játszó nagyszénási együttesel szemben könnyen győzelemmel vonulhattak volna le a pályáról. Nótári, a csapat jóképességű játékos hiányzott a csatársorból.

Vasárnap a Mezőtúri MaDiSz-szal mérte össze erejét a Barátság SE és reméljük, hogy kellemes meglepetéssel tér haza.

KÉZILABDA**Kunszentmártoni Barátság—Sz. MaDiSz 5:3 (3:2)**

Enyhe hátszélből támogatva a Madisz kezdi a játékot, de pár pernyi változatos játék után a Kunszentmártoni csapat jut vezetéshez. A hazai együttes megzavarodik kiengedi kezéből a játékot és a vendégcsapat enyhe fölényt harcol ki. Kugyela szándékosan nem találja fel magát egy helyzetben sem, Muska I. pedig a szokottnál többet játszik egyedül, aminek következtében a Madisz nem tud vezetéshez jutni. Szünet után is csak vergődés a hazai csapat játéka. A 17. percben Muska II-öt a játékvezető visszatűrésért kiállítja, de a játék képe ezután sem változik. A 21. percben Muska I. is öcse sorsára jut. Ettől kezdve a Madisz-t mintha kicsérőlték, főtregetes rohamokkal ostromolja az ellentel kapuját, még a hávédék is kapura dobának, oly nyomasztó lesz a szarvasiak fölénye, gólt azonban elérni nem tudnak. Ha így játszik a Madisz elejétől 4—5 góllal győzhetett volna.

Pénteken, Mindszentkor a Madisz itthon játszik a bajnokság első számú esélyesével; Ciktávát.

Egyéb kerületi eredmények:

Bécsabai Gimn.—Sz. Gimn. 5:4

Pártközlemények**A Magyar Kommunista Párt**

Szombaton este 6 órakor pártnapot tartunk. Belpolitikai beszámolót tart Cserei Pál és I. felvonásos, színdarabot adunk elő. Vendégeket szívesen látunk.

A párt aktíváinak ülése pénteken este fél 7-kor kezdődik. Megjelenés kötelező.

Vasárnap d. u. 4-kor bel- és külpolitikai beszámolót tartunk, mikrofonon keresztül a párt házból.

Minden vasárnap d. u. 3 órától heti újság beszámoló és újság olvasás és cikk megvitatás a párt székében. Mindenkit várunk.

A R. G. ülése vasárnap reggel 8 órakor kezdődik.

A Nemzeti Parasztpárt

A Nemzeti Parasztpárt hivatalos órai hétköznapi napokon reggel 8—12-ig, délután 2—4-ig, piaci napokon reggel 8-tól délután 4-ig, vasár- és ünnepnapokon reggel 8—12-ig.

A Nemzeti Parasztpárt taggyűléseit minden kedden, pénteken és vasárnap 10 órától tartja. A tagoknak minden kérdésben állandó tanácsadó szolgálatot tart reggel 8-tól délután 4 óráig.

A Szociáldemokrata Párt

A Szociáldemokrata Párt Népművelési előadásai minden szerdán este a párt helyiségben.

Üzenet a leendő újpároknak!

**Esküvői képüket
a Békefi
fotószalonban készíttessék!**

Szép kép!

Olcsó ár!

Fizessen elő

a járás egyetlen lapjára,
a Szarvasi Ujságra

A Szociáldemokrata Párt vezetősége közli párttagjaival, hogy a részükre a párt helyiségben ingyen jogi tanácsadást szervezett meg. Vasárnaponként d. e. 9—11 óráig a jogász elvtársaink a párttagok rendelkezésére állanak.

A Szociáldemokrata Párt Nőmozgalma minden hétfőn este pártnapot tart nők részére.

A Szociáldemokrata Párt Ifjúsági Mozgalma minden csütörtökön este 8 órakor összejövetelt és pártnapot tart.

APRÓHIRDETÉSEK

Hirdetések feladhatók mindennap reggel 8 órától délután 3 óráig a **Malmos (Müller) nyomdában.**

Eladó egy cefrés hordó I. ker. 131 sz.	
Egy jó kocsi és löszerszám eladó Csabacsüd Tanya 23.	515
Öcsödi határban eladó egy 11 és egy 5 méteres cserepes épület. Érdeklődni Gere Lajosnál Vereshaza 141 tanyaszám.	524
II. ker.-140 számú ház eladó. Érdeklődni IV. ker. 524 sz. alatt.	525
20 kishoid föld Csabacsüdon eladó. Érdeklődni Szarvason III. ker. 209.	526
III. ker. 157 számú ház eladó, érdeklődni ugyanott.	528
Hofíher cséplőszekrény 20 M P Gáze traktor üzemképes sürgősen eladó Sztrahovszky Marton III. ker. 158.	530
Eladó ház földdel együtt III. külkerület 580. Érdeklődni IV. belkerület 533.	530
IV. ker. Szent László kir. utca 598 számú ház eladó.	538
Egy alig használt „Singer” varrógép eladó I. ker. 380 sz. alatt.	539
Eladó egy darab férfi „Singer” varrógép IV. ker. 410 sz. alatt.	540
Egy férfi kerékpár eladó IV. ker. 410 alatt. Új gumikkal.	541
Eladó III. ker. 207 számú ház. Máromszoba, fürdőszoba nagy gazdasági udvaral. Érdeklődni lehet Hatyu Hlatszertárba.	542
Egy modern vadászpuska eladó I. 515.	543
IV. belkerület 516 számú ház eladó. Érdeklődni ugyanott.	544
Üvegajtó tokkal együtt eladó III. külker. 146. Uhjár Mihálynál.	545
Használt, jókarban lévő hálószobabútor eladó. dr. Nyitray III. ker. 2.	—

Lakodalmimeghívók

szép kivitelben készülnek a **MALMOS** nyomdában

SZARVASI UJSÁG

Felelős szerkesztő és kiadó:

KOLLÁR MIHÁLY

Főszerkesztő: **CSEREI PÁL**

Főmunkatársak:

Nemzeti Parasztpárt: Pimüller János
Szociáldemokrata Párt: Bakos Gyula
Laptulajdonosok: Nemzeti Parasztpárt,
Szociáldemokrata Párt, Magyar Kommunista Párt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szarvas, III., Szabadság-út 115/2.

Telefonszám: 8.

Kéziratokat a szerkesztőség nem őrizz meg és nem ad vissza.

Nyomatott Malmos Károlyné könyvnyomdájában Szarvason.